

ТВОРЧЕСКА БИОГРАФИЯ
на
ПРОФ. Д.Ф.Н СТОЯН АНДРЕАС СТАВРУ

Секция „Етически изследвания“,
Институт по философия и социология на
БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

ОБРАЗОВАНИЕ:

Средно образование - Френска езикова гимназия „Ромен Ролан“, Стара Загора (1971-1976). Висше образование: - СУ, Юридическия факултет, право (1983). Стажант-съдия (1983-1984). Младши съдия в Окръжен съд Хасково (1984-1985). Редовна докторантура СУ, Юридическия факултет (1985-1988). Длъжност „асистент“ по гражданско и семейно право в ЮФ на СУ (1988). Длъжност „старши асистент“ в Катедрата по ГПН (1991). Длъжност „главен асистент“ (1994).

Научна степен: ОНС "ДОКТОР"

Специалност: Съвременна философия

Диплома № СУ 2015-131/20.07.2015 г.

Тема на дисертационния труд: „Човешкото тяло между vyplътеността и конвенцията. Съвременни перспективи“

Научна организация: Българска академия на науките. **Институт:** ИФС – Институт по философия и социология

Научна степен: ОНС "ДОКТОР"

Специалност: Гражданско и семейно право

Диплома № № 34033/10.05.2010 г., **утвърдено с Протокол** 1 / 08.03.2010 г.

Тема на дисертационния труд: „Правна същност не сервитутните права според българското законодателство“

Дата на протокол на ВАК: 08.03.2010 г.

Висше училище: СУ "Св. Климент Охридски". **Факултет:** СУ - Юридически факултет

Академична длъжност: **ДОЦЕНТ** по Философия в Секция „Етически изследвания“ на Институт по философия и социология на Българската академия на науките, **хабилитационен труд:** „Incapacity to act of natural persons. Contemporary challenges“ – БАН, ИФС **2016. Номер/дата на акт за назначаване:** 9 / 29.05.2018 г.

Научна организация: Българска академия на науките. **Институт:** ИФС – Институт по философия и социология.

Академична длъжност: **ПРОФЕСОР** по Етика и регулации в Секция „Етически изследвания“ на Институт по философия и социология на Българската академия на науките, **хабилитационен труд:** „Обезщетение за неимуществени (морални) вреди в България в контекста на задължителната застраховка “гражданска отговорност” на автомобилистите“ – БАН, ИФС, **2020. Номер/дата на акт за назначаване:** 8 / 04.04.2023

г. **Научна организация:** Българска академия на науките. **Институт:** ИФС – Институт по философия и социология.

Научна степен: НС "ДОКТОР НА НАУКИТЕ"

Професионално направление: 2.3. Философия. **Диплома No/дата:** СУ 001333 / 08.02.2021

Тема на дисертационния труд: „Морални измерения на собствеността в екологически контекст (към обосноваване на една „проприетарна“ екология)“.

Научна организация: Българска академия на науките, Институт по философия и социология.

НАСТОЯЩИ АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ

1. Научна организация: Българска академия на науките

Институт: Институт по философия и социология

Първично звено: секция „Етически изследвания“

Професионално направление: 2.3. Философия

Академична длъжност: Професор

Номер/акт за назначаване: 8 / 04.04.2023 г.

2. Висше училище: Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Факултет: Философско-исторически факултет

Първично звено: катедра „Социология и науки за човека“

Професионално направление: 2.3. Философия

Академична длъжност: Професор

Номер/дата на акт за назначаване: Р34-697 / 21.06.2023

Специализации: по Правораздаване, Публична администрация и Международно право и международни отношения в СУ "Св. Климент Охридски" (2003).

Член на Общото събрание на българската академия на науките (2020 – 2024, преизбран за втори мандат).

Зам.-председател на Научния съвет на Института по философия и социология на Българската академия на науките (от 2023).

Ръководител на секция „Етически изследвания“ в Института по философия и социология при Българската академия на науките (от 2021).

Член на Съвета за наблюдение по Закона за хората с увреждания – представител на Българската академия на науките (от 2019).

Член на Обществения съвет към Центъра за асистирана репродукция (от 2014).

Съосновател и главен редактор на експертна система за анализ на практиката на Върховния касационен съд „Лексебра“, използващо система с изкуствен интелект (от 2022).

Главен редактор на научно електронно издание „Предизвикай правото!“ (от 2009).

Главен редактор на научна поредица от монографии и научни сборници „Предизвикай правото!“ (от 2015).

Главен редактор на научна поредица от учебни помагала и сборници със

съдебна практика „Предизвикай съдебната практика!“ (2018 – 2020).

Член на редакционната колегия на научно списание „Философия“ (от 2024).

Член на редакционната колегия на научно списание „Философски алтернативи“ (от 2022).

Член на редакционната колегия на научно списание „Етически изследвания“ (от 2016).

Член на редакционната колегия на научно списание „Философия“ (от 2024).

Член на редакционната колегия на научно списание „Медицинско право“ (2008 – 2010).

ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Водени лекционни курсове (редовна и задочна форми на обучение)

1. Център за обучение на докторанти, Българска академия на науките – Биоетика и биоправо (от 2018), Право и етика в информационните технологии (от 2018), Репродуктивна етика (от 2018) – и до настоящия момент.

2. Философско-исторически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ – Биоправо и сигурност (от 2021), Социологическа лаборатория – ч. 2 (от 2022), Социология на политиката. Био и екополитики (от 2022) – и до настоящия момент.

3. Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ – по Медицинско право (от 2011), Биоправо (от 2012), Социални и етически аспекти на биотехнологиите (от 2024) – и до настоящия момент.

4. Магистърски факултет на Нов български университет – Медицинско право (2015 – 2021), Етични дилеми в здравеопазването (2016 – 2021), Медико-правни въпроси на човешкия живот (2016 – 2021), Медицинска футурология (2016 – 2019), Правни проблеми на клиничната медицина (2017), Правни проблеми на медицинския и здравния мениджмънт (2017), Правни основи на управлението в здравеопазването (2017 – 2018), Правни и етични аспекти на социалната работа (2018).

5. Колеж Сливен към Технически университет София – Основи на правото (2012 – 2017).

Научно-изследователски интереси:

Полагам системни усилия за утвърждаването на интердисциплинарното поле на биоетиката и специално на **биоправото** в България. От 2009 г. и до настоящия момент водя различни курсове, свързани с проблематиката на биоправото в четири университета, като съм и автор на първия и единствен към настоящия момент учебен курс по биоправо в България, издаден в два тома. В партньорство със Съюза на съдиите в България, СУ „Св. Климент Охридски“ и Института по философия и социология на Българската академия на науките съм основен инициатор и организатор на 12 поредни национални конференции по биоетика и биоправо, провеждани от 2013 и до настоящия момент.

Друг важен фокус в научната ми дейност е обосноваването на понятието „**проприетарна екология**“, в която решенията на екологичните проблеми се търсят не чрез аргументиране на права в полза на новопризнати субекти. В тази

област съм положил усилия за: формулиране и съпоставяне на концепциите за дефанзивна („отбраняваща“, едновременно свръхексклузивна и „празна“) и за интегративна („включваща“, едновременно „отворена“ и „плюралистична“) собственост, разглеждани като възможни модели за притежаване на природата, съобразени с етическите измерения на съвременните екологични проблеми, с които се сблъсква човечеството; предлагане на алтернатива на концепцията, която фиксира природа в ресурси и вещи, чрез представяне на регулации, центрирани около природните процеси и кръговрати, съществуващи в природата; формулиране на основни приоритети на интергенерационната етика при използването на природните ресурси и управлението на политиките спрямо измененията на климата, включително обосноваване на необходимостта от въвеждане на работещи институционални механизми за обсъждане и зачитане на интересите на бъдещите поколения. Израз на тези мои усилия е монографията „Моралните измерения на собствеността (Към обосноваването на една „проприетарна“ екология)“, София, Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2021, стр. 488, ISBN 978-619-245-134-9.

Част от моя научен ангажимент към проблемите на екологията са и теоретичните ми изследвания, свързани с обосноваването на нови модели на притежание на **отпадъците** в монографията „Отвъд боклука. Философско изследване върху притежаването на отпадъци, София, Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2024, стр. 278, ISBN 978-619-245-404-3. Винаги съм се старал към търсенето на конкретни следствия от предлаганите научни теории за политическите и регулативните практики при посрещането на съвременните предизвикателства пред българското общество.

Лектор в над 50 целодневни семинари, организирани от Центъра за обучение на адвокати „Кръстьо Цончев“. Лектор на семинари пред практикуващи юристи, организирани от ИК „Труд и право“ (НКЦ „Решение“) София.

Публикации:

25 монографии, едно учебно помагало и **322** научни публикации в областта на философията, етиката и правото със **1048** забелязани цитирания.

Участие с научни доклади на форуми в чужбина и у нас: 68

Научно-изследователската ми дейност се съсредоточава върху интердисциплинарни и актуални на проблемите на съвременността, но и сравнително рядко разглеждани и често пренебрегвани от правната теория и философията на правото. Основните ми научни приноси са свързани с развитието на граничната зона между философия, етика и право, в която могат да бъдат обособени следните по-големи теми: а) въпросите на правосубектността: как и въз основа на какви критерии се признава морален и юридически статус на субект на права и задължения в ера, изненадваща със своите научни и технологични постижения; б) въпросите на дееспособността: как и въз основа на какви критерии се признава правна релевантност на волята на човека като израз на неговата свобода; и в) етическите проблеми, свързани с климатичните промени, загубата на биологично разнообразие и необходимостта от създаване на нови

рамки, в които понятията за общност, собственост и свобода се предефинират в един по-широк екологически аспект. Особен акцент в научната и експертна ми дейност заема и анализът на съдебната практика не само като място за развитие на правната теория, но и като механизъм за произвеждане на различни отговори на етическия въпрос за това кой е „добрият съдия“. Вярвам, че именно при етическия анализ на границите на свободата на съдията в неговата правораздавателна практика става възможна срещата между юридическия и литературния текст, която поставя редица важни предизвикателства пред теорията за интерпретацията на правните норми.

Участия в разработването на нови учебни програми в НБУ, СУ, ПУ по биоправо, биосигурност, етика и регулации, философия на правото.

Дейност, свързана с комуникация на науката:

Като представител на научно-изследователската общност се старая да имам активни публични изяви в множество различни области на приложната етика. В изпълнение на ангажимента на етиката към актуалните проблеми на българското общество съм ръководител на колективен научен проект „Етика и бъдеще“ (2022 – продължава), съсредоточаващ се върху многобройните предизвикателства, които различните интерпретации на бъдещето („очаквания за бъдещето“) отправят към съвременната етика. В рамките на проекта са проведени 5 интердисциплинарни семинара и предстои издаването на специализиран сборник с научни студии. Инициатор и водещ партньор сме при организирането на специализирана рубрика „Часът на етиката“ (2024 – продължава), посветена на популяризирането на етическата експертиза по теми, които са актуални за съвременния социален и политически живот в България. Рубриката е продуцирана съвместно от Българското национално радио, програма „Христо Ботев“, и Института по философия и социология на Българската академия на науките. Предаванията се излъчват на живо веднъж месечно и са свободно достъпни на интернет страницата на БНР. Инициатор и водещ партньор съм при организирането на поредица от научни семинари на тема „Литература и право“ (2024 – продължава), посветени на различни етически и юридически категории и понятия, получили своите интерпретации в класически художествени и литературни произведения. Инициативата е част от проекта партньорство между секция „Етически изследвания“ на Института по философия и социология на Българската академия на науките и катедра „Теория на литературата“ на Факултета по славянски филологии на СУ „Св. Климент Охридски“.

Като активен комуникатор на науката философия се старая с множеството си експертни публични изяви да докажа и утвърдя мястото на съвременната философия в публичния дебат по всички вълнуващи българското общество теми. В тази връзка съм инициатор, основен организатор и съводещ на поредицата от публични семинари и разговори „Vox Nihili. Шепоти от бъдещето!“ (2017 – продължава), насочени към популяризиране и представяне на философията, етиката и правото през максимално широка аудитория при запазване на достъпността, но и на богатството на поставяните проблеми. В рамките на поредицата са осъществени 8 публични събития, включващи лекции с дискусии

(2017 – продължава), както и над 180 дискуссионни предавания (2020 – продължава), които са общодостъпни в аудио и видео формат, включително като обособена подкаст емисия в практически всички медии и като аудио книги в Storytel. Имам участие в над 300 публични изяви, насочени към комуникация на хуманитарните и социалните науки с оглед съдържащия се в тях потенциал да се адресират и да се предложат продуктивни решения на актуални въпроси, вълнуващи съвременното българско общество.

Участвам активно в качеството си на експерт и учен, работещ в Българската академия на науките, при обсъждането на редица проекти за законодателни промени, сред които: обсъждането на кръстосаното донорство и промяната на системата за даване на съгласие за послесмъртно донорство; възможността за регулиране на заместващото майчинство; въвеждането на възрастова граница на жените, които могат да участват в процедура по асистирана репродукция; промени в критериите за жизнеспособност на недоносените деца, които са от значение за признаване на тяхната живороденост и правосубектност. Един от безспорните успехи в дейността на проф. Стоян Ставру като експерт и като представител на Българската академия на науките, участващ активно в решаването на актуалните регулативни проблеми на социалния живот в страната, е участието му в успешното провеждане на законодателната инициатива, довела до промяна на Закона за гражданската регистрация и признаване (ДВ, бр. 55 от 2015 г., в сила от 21.07.2015) на възможността за извършване на погребения на мъртвородени деца по искане на техните родители. До 21.07.2015 г. родителите на мъртвородени деца не можеха да ги погребат, тъй като законната уредба третираше последните като биологичен отпадък.